

Saygılı itiraz etkinliği

Öğretmen yönergesi • 6–8. sınıflar • Yaklaşık 35 dakika

Amaç, öğrencinin katılmadığı görüşü doğru anlaması, kendi gerekçesini açıklaması ve karşı gerekçeyi dinlemesidir. Tartışmayı kazanmak veya herkesin uzlaşması beklenmez. İkili denemelerde ortak bir okul işi hakkında konuşulur.

Hazırlık ve katılım

Üçüncü sayfadaki rol durumlarını ve dördüncü sayfadaki konuşma notunu çoğaltın. Kalem ve tahta yeterlidir. Öğrenci konuşmak yerine yanıt yazabilir veya dinleyici notu tutabilir. Gerçek sınıf çatışmasını canlandırmayın. Öğrencileri kişilik özellikleriyle etiketlemeyin.

Öğretmenin modeli 7 dakika

Durum: Kitap tanıtımı için yalnız kapak resmi gösterilmesi öneriliyor. Öğretmen önce “Bu fikir çok kötü” der. Sınıfa bu cümlede hangi gerekçenin eksik olduğunu sorar. Ardından şöyle yeniden kurar: “Sadece kapağı göstermeye katılmıyorum. Çünkü dinleyenler kitabın konusunu öğrenemeyebilir. Bir cümlelik konu tanıtımı da ekleyelim. Sen kapağı neden yeterli buldun?”

Dinleyici modeli: “Konuyu bilmeyenlerin zorlanacağını düşünüyorsun. Doğru mu anladım? Ben süre kısa olduğu için kapağı önermiştim.” Bu yanıtta görüşü doğru duymak ile ona katılmak ayrı işlerdir.

İlk deneme 10 dakika

İkililer bir durum seçer. İlk öğrenci öneriye karşı gerekçesini söyler. İkinci öğrenci duyduğu gerekçeyi kendi cümlesiyle kontrol eder ve karşı gerekçesini açıklar. İkinci turda roller değişir. Her konuşma yaklaşık iki dakika sürer. Kalan zamanda konuşma notu tutulur.

Öğretmen için değerlendirme

Gerekçe ve dinleme üzerine geri bildirim

Cümleyi birlikte açma 6 dakika

“Olmaz işte” yanıtını duyduğunuzda “Önerinin hangi bölümüne katılmıyorsun ve neden?” diye sorun. “Sen hep böylesin” denirse kişiye ilişkin genellemeyi durdurun. “Bu önerinin sonucu hakkında söylemek istediğin nedir?” sorusuyla duruma dönün.

Karşı görüşü doğru duymak

Dinleyici “Yani benim fikrimi sevmiyorsun” diyorsa, konuşanın asıl gerekçesini yeniden dinletin. Örnek: “Süreyi aşacağımızı düşünüyorsun. Bunu mu demek istedin?” Konuşan düzeltme yapabilir. Dinleme, karşı tarafın fikrini hemen kabul etme zorunluluğu değildir.

Uzlaşma çıkmadığında

İki öneri de gerekçeli olabilir. Öğrenciler eksik bilgiyi belirleyebilir: Kütüphane açık mı, sunum süresi ne kadar? Sonraki adım, bu bilgiyi öğretmenden öğrenmek veya iki kısa taslağı karşılaştırmak olabilir. Sessiz kalmayı onay saymayın.

Bağımsız deneme ve kapanış 12 dakika

Son sayfadaki yeni durumu bireysel yazdırın. İsteyen öğrenci yanıtını paylaşsın. Bir gerekçe ve dinleyici sorusu arayın. Sesi yüksek veya konuşması hızlı olanı daha başarılı saymayın. Sonraki uygun derste aynı ölçütlerle bir konuşmayı yeniden deneyin.

Güvenli sınır ve uyarılama

Alay, tehdit veya sürdürülen baskı varsa öğrenciden daha iyi itiraz ederek olayı çözmesini istemeyin. Sınıf denemesini durdurup yetişkin desteği sağlayın. Dil desteği gereken öğrenci önce anahtar sözcükler yazabilir veya öğretmenle prova yapabilir.

Kavramsal kaynak

Centre for Clinical Interventions, Assertiveness, 21.10.2019. Açık ifade ve başkasına saygı tanımı. Özgün okul durumları yetişkin çalışma kitabından alınmadı.
www.cci.health.wa.gov.au/en/Resources/Looking-After-Yourself/Assertiveness

Görüş ayrılığı için rol durumları

Öğrenci sayfası • Bir durum seçip iki tur konuşun

Durum 1 Sınıf kitabı tanıtımı

A rolü: Kitabı tanıtmak için yalnız kapak resmini gösterelim. Süremiz kısa. B rolü: Kitabın konusunu bilmeyenler de anlayabilsin istiyorsun. Konuyu anlatan kısa bir cümle eklenmesini öner. A, önce B'nin gerekçesini kendi sözünle kontrol et, sonra süre kaygını açıkla.

Durum 2 Deneyin anlatımı

A rolü: Fen sunumunda bütün işlem basamaklarını uzun uzun okuyalım. Eksik kalmasın. B rolü: Sonucu anlamak için iki önemli basamağın örnekle açıklanmasını istiyorsun. Nedenini söyle. A, "Kısaltmak istiyorsun" demeden önce hangi bilgiyi korumak istediğini sor.

Durum 3 Grup çalışma yeri

A rolü: Teneffüste koridorda toplanalım, herkes bizi kolay bulur. B rolü: Koridorun gürültüsünde konuşulanları duymakta zorlanıyorsun. Daha sessiz bir yer öner. A, B'nin gerekçesini dinle. Kütüphanenin açık olup olmadığını birlikte nasıl öğrenebilirsiniz?

Konuşma sırası

Önce hangi öneriye katılmadığını söyle. Gerekçeni duruma bağla. Bir seçenek öner veya eksik bilgi için soru sor. Dinleyici gerekçeyi doğru anlayıp anlamadığını kontrol etsin. Sonra roller değişsin.

Dinleyici için iki ipucu

"Senin için önemli olan ... Doğru mu anladım?" ve "Bu öneriyle hangi sorunu çözmeyi düşünüyorsun?" cümlelerini kullanabilirsin. Arkadaşının söylemediği duygu veya niyeti onun adına doldurma.

Saygılı itiraz konuşma notu

Öğrenci sayfası • Kişi adı yerine durumun adını yazabilirsin

Konuştığımız öneri

Katılmadığım bölüm ve gerekçem

Dinleyicinin duyduğu gerekçe ve varsa düzeltmem

Karşı görüşte anladığım gerekçe

Önerim veya eksik bilgi için sorum

İkinci denemede değiştireceğim cümle

Yeni bir durumda deneme

Öğrenci sayfası ve örnek yanıt

Sınıf gezisinin tanıtımında herkesin bütün fotoğrafları sırayla anlatması öneriliyor. Süre sekiz dakika. Sen aynı yerlerin tekrar anlatılacağını düşünüyorsun. İtirazını, gerekçeni ve dinleyiciye soracağın soruyu yaz.

Benim cümlem

Dinleyicinin sorabileceği açıklama sorusu

Düşündükten sonra karşılaştı

Örnek: “Herkesin bütün fotoğrafları anlatmasına katılmıyorum. Aynı yerleri tekrar edersek sekiz dakikayı aşabiliriz. Herkes farklı bir yeri seçsin. Sen bütün fotoğrafları anlatınca hangi bilgiyi korumayı düşünüyorsun?”

Dinleyici: “Tekrarın süreyi uzatacağını düşünüyorsun. Ben herkesin katkısı duyulsun istemişim. Farklı yerler seçersek bu mümkün olabilir.” Yanıtta önerinin bir bölümü, sonuçla bağlantılı gerekçe ve açıklama sorusu var. Başka açık ve saygılı yanıtlar da uygun olabilir.

Sonraki deneme

Bir sonraki ortak çalışmada bir görüşü doğru duyduğunu nasıl kontrol ettiğine bak. Kendi yanıtında kişiye yönelik genelleme varsa, yalnız konuşulan öneri ve gerekçeyi anlatacak biçimde değiştir.